

QUAER. 11° *An qui confessus est inferiori peccatum dubie reservatum, omnino liberetur a reservatione, etiamsi postea illud agnoscat ut certum?*

Resp. Affirm. probabilius. Ratio est, quia, cum peccatum dubie reservatum est accusatum, iam directe absolutum est, et proinde directe ablata est reservatio (28). — S. Lig. n. 600.

394. — *QUAER. 12° An Episcopus absolvere possit peregrinos a censuris episcopalibus (29), quas in propria ipsorum dioecesi incurrerunt?*

Resp. 1° Negative, si agatur de censuris ab homine per sententiam particularem, ut dicitur in *Tract. de Censuris*.

Resp. 2° Si agatur de censuris a iure aut etiam ab homine per sententiam generalem, affirmandum videtur, stante actuali et communi consuetudine, contra quam Ordinarii non reclamant, licet antiquiores communissime negaverint. — *Recole dicta superius de peregrino absolvendo a reservatis in ipsius dioecesi, n. 385. quaer. 3°.*

395. — *QUAER. 13° An absolvi possint peregrini a peccato reservato, si in propria dioecesi peccaverint et alio ad confitendum perrexerint?*

Resp. Neg. si alio tendant *praecise in fraudem reservationis*, ut constat ex Bulla Clement. X. *Superna*. Non conveniunt autem Theologi quomodo intelligendum sit *in fraudem*. Iuxta *probabiliorem sententiam* fraus eiusmodi intercedit, quando quis alienam petit dioecesim ob principalem

et adhaeret Contin. Tourn. tom. 6. p. 2. pag. 431.: Licet prima videatur etiam probabilis, tum ob auctoritatem DD., qui (ut fatetur ipse Concina) communiter eam docent, tum quia probabiliter potest praesumi Superior consentire etc.

Verum per inadvertentiam typographi, ut iidem narrant, factum est, ut novem illi Auctores appareant allegati pro sententia *negante*, quando S. Alphonsus contra addiderat illos pro *affirmante*. Sic itaque locus iste legi debet: *Hanc secundam sententiam probabiliorum censeo; Licet prima videatur etiam probabilis, tum ob auctoritatem DD., qui, ut fatetur ipse Concina, communiter eam docent, et hanc Sylvius tenet ut veram cum Sylvestro, Angelo, Adriano, Navarro, Covarruvias, Bonacina, Sa, Coninckio, et aliis pluribus, quibus consentit Pontas, et adhaeret Continuator*

Tournel.; tum quia probabiliter potest praesumi Superior consentire, ut auferatur reservatio etc.

Exinde vero emendandum et illud venit, quod S. Doctor ibidem praemiserat. Nam ceu patronos *negativae* sententiae allegaverat etiam Sylvestrum et Angelum, quos in nova additione pro *affirmativa* stare fatetur. Quinimo delendi ibi sunt etiam Rosella et Gabriel. S. Alphonsus eos citat cum duobus praedictis sic: Item Sylvester, Angelus, Rosella et Gabriel apud Lugo. Atqui Lugo (disp. 20. n. 85.) hos omnes non pro *negativa*, sed pro *affirmativa* sententia affert.

(28) Accedit, quod nisi peccati reservatio certa sit, iam peccatum non censetur sub reservationem cadere. Vid. dicta sup. n. 384.

(29) Episcopales censuras intelligit A., quae propriae sunt illius dioecesis, et simul Episcopo sunt reservatae.

finem non solum confitendi, sed etiam declinandi iudicium proprii Pastoris. — S. Lig. n. 589., *et alii communiter*. — Hinc valide absolvi poterit peregrinus, si abierit in alienam dioecesim ob aliquem honestum finem, puta negotii agendi, vel lucrandae indulgentiae causa, vel ut confiteatur minori cum incommodo, aut citius confessionem perficiat, vel ut Confessarium incognitum aut prudentiorem inveniatur, qui melius eum dirigat, et tranquillitati suae conscientiae consulat, aut ob alia motiva similia (30).

APPENDIX I.

DE ABSOLUTIONE PROPRII COMPLICIS IN PECCATO TURPI

396. — I. Nullus confessarius absolvere potest complicem suum in peccato turpi; qui autem absolvere praesumit (*), excommunicationem Papae reservatam ipso facto incurrit. Constat ex Constitutione Bened. XIV. *Sacramentum Poenitentiae*, 1. Iunii 1741. — Item ex alia Constitutione eiusdem Pontificis: *Apostolici muneris*, 8. Febr. 1745.

II. Confessarius caret omni iurisdictione ad absolvendum complicem quoad peccatum, cuius fuit particeps. Infertur ex verbis expressis Bullae, in qua dicitur: *Sublata praeterea illi ipso iure quacumque auctoritate et iurisdictione ad qualemcumque personam ab huiusmodi culpa absolvendam.*

397. *Quaesita.* — *QUAER. 1° Quid veniat nomine peccati turpis?*

Resp. Venit omne peccatum grave contra sextum Decalogi praeceptum, etiamsi non sit copula consummatum; imo licet sit solus tactus turpis. Quidam addunt etiam colloquium inhonestum; sed alii contradicunt, et haec sententia, inquit Amort, *de Poenit. D. 10.*, est conformior verbis Bened. XIV. *de Syn. l. 7. c. 14. n. 4.*, ubi hoc crimen describit (**).

Requiritur autem, ut ex utraque parte adsit peccatum mortale non modo internum, sed etiam in ratione actus externi, et cum formali com-

(30) Confer de his quae superius (n. 385. §. 4.) dicta sunt.

(*) In Const. Benedicti XIV. et auferitur potestas confessario absolvendi peccatum in re turpi, cuius complex fuit, et excommunicatione reservata SS. Pontifici plebitur, qui *ausus fuerit* absolvere. In Const. *Apostolicae Sedis* de *ausu* non est sermo, sed feriuntur censura *absolventes*. Cf. *de Censuris*. Ideo qui cum ignorantia *crassa et supina* absolveret, non effugeret excommunicationem.

(**) Nihilominus S. C. Inq. 28. Maii 1873. declaravit: prohibitionem absolvendi complicem in materia turpi comprehendi nedum tactus, verum omnia peccata gravia et exterius commissa contra castitatem, etiam illa, quae consistunt *in meris colloquiis et aspectibus, qui complicitatem importent*. Ita vetus lis finita est, ait cl. d'Annibale V. 3. n. 324. not. 31. Requiritur tamen complicitas.

plicitate, idest cum mutuo consensu exterius manifestato. — S. Lig. n. 554., et alii.

QUAER. 2° *An nomine complicis veniant non solum mulieres, sed etiam viri?*

Resp. *Affirm.* Ratio est, quia verba Bullae sunt omnino generalia; in ea enim dicitur: *Qui confessionem sacramentalem personae complicis in peccato turpi contra sextum praeceptum excipere audeat.* Ergo Constitutionis dispositio ad sexum muliebrem non est restringenda. — *Ita communiter.* — Gousset, n. 488.

398. — QAER. 3° *An Sacerdos possit absolvere complicem in articulo vel periculo mortis?*

Resp. *Affirm.* valide et licite, si non possit advocari alius Sacerdos, qui munus Confessarii obire possit; si vero adsit Sacerdos alter, etiam non approbatus, qui confessionem excipere queat, absolvet quidem valide, sed illicite, poenasque non effugiet.

QUAER. 4° *An Sacerdos possit absolvere complicem in morte, si alius nequeat advocari vel accedere sine infamia aut scandalo?*

Resp. *Affirm.* valide et licite. Tenetur tamen Sacerdos complex talia infamiae vel scandali pericula praecavere, si possit, v. gr. aliquo praetextu discedendo, etc. Secus poenas non evadet, licet absolutio sit valida. Constat ex Const. Bened. XIV. — S. Lig. n. 553.

QUAER. 5° *An Sacerdos possit absolvere complicem in morte, si hic alteri confiteri recuset?*

Resp. Affirmandum videtur, si aliunde sit dispositus *ne* scilicet pereat, aut saltem ne eius aeterna salus periclitetur (1).

399. — QAER. 6° *An Sacerdos absolvere possit complicem ab aliis peccatis sibi extraneis, postquam ille semel ab alio rite fuit absolutus?*

Resp. *Affirm.* Ratio est, quia caret tantum iurisdictione in hunc poenitentem quoad peccatum, cuius ipse fuit particeps; ergo deletio illo peccato per absolutionem ab alio impertitam, iam cessat prohibitio, nec deest iurisdictione (2). — S. Lig. n. 555., et alii communiter.

(1) De absolutionis *validitate*, si poenitens sit rite dispositus, nulla esse potest controversia; nam validam esse affirmat ipse Benedictus XIV. (Const. *Apostolici muneris*). Dubium ergo esse potest tantummodo, an *licite* sacerdos ille absolvat. Porro Benedictus XIV. (cit. Const.) eum solum damnat, qui *nulla necessaria causa cogente sacramentalem complicis confessionem excipere, ab eoque crimine absolutionem largiri praesum-*

pserit. Quando autem infirmus ad mortem cuilibet alii confiteri recuset, non solum aeterna infirmi salus necessitatem huic sacerdoti imponit audiendi confessionem, sed facile accedet etiam causa scandali, si ipsius infirmi confessionem excipere abnuat.

(2) Ferunt, Benedictum XIV. olim interrogatum ab Episcopo Brugnateni, an sacerdos complicem posset absolvere, postquam hic ab alio confessario absolutus iam fuerat, respondisse, complicem a

Verum si quis pudor maneat in Sacerdote, qui miseranda fragilitate peccatum turpe cum alio patraverit, si quis honor Sacramento debitus, nunquam in posterum complicis confessionem excipiet. Insuper periculum novi lapsus, aut saltem gravis tentationis in directione talis poenitentis facile subesse potest. — Gousset, *ibid.* — Avertendi igitur sunt fideles, quoad fieri potest, ne unquam in posterum, secluso necessitatis casu, Confessarium adeant peccati complicem.

In nonnullis dioecesibus de iure particulari cautum fuerat, ne Sacerdos unquam excipere posset confessionem complicis, saltem copula consummata. Hoc tamen non semel reprobavit S. Congreg. Concilii; et cum proponerentur Decreta Synodi Cosentinae, licet huius Decreti propugnatores multa afferrent ad eius defensionem, atque adesse negarent scandali periculum, quod praesertim in parvis locis alii ex eiusmodi decreto facile affuturum monebant, S. Congr. Conc. die 2. Dec. 1679. respondit: *Tale Decretum deleatur* (3). — (*Anal. Iur. Pontif.* p. 752.).

sacerdote complice absolvi non posse, etiamsi centies absolutus ab aliis fuisset. Verumtamen hoc responsum nihil doctrinae Auctoris repugnat. Pontifex enim sacerdoti iurisdictionem abstulit, qua complicem absolvet a crimine, cuius ipse complex fuit. Et cum iurisdictionem in illud crimen nullam amplius iste habeat, crimen vero illud possit esse materia absolutionis etiam postquam remissum in alia confessione fuit, utique dici debet, quod sacerdos complex complicem *ab eo crimine* absolvere non potest, etiamsi iam ab alio fuerit absolutus; quoad crimen enim illud in perpetuum caret iurisdictione. Auctor tamen haud loquitur de complice absolvendo *ab isto crimine*, sed de absolvendo ab aliis peccatis, postquam crimen illud per confessionem apud alium sacerdotem factam rite expiatum fuit.

Quid ergo (inquies) aget Confessarius, si poenitens istud peccatum, etsi remissum, accuset? Respondeo: Si hoc solum accuset, res eo redit ac si quis solum peccatum reservatum confiteatur non habenti facultatem in reservata; de quo superius (§. 387. resp. 2. n. 2.) dictum est, absolvi non posse, quia sic nulla adest sacramenti apta materia. Si vero alia quoque peccata confiteatur, perinde erit, ac

si quis reservata simul et non reservata afferat, quando scilicet materia partim apta proponitur, partim inepta; tunc autem utique poenitens absolvi potest, uti (cit. §. 387.) dictum est; verum absolutio tum ex rei natura, tum ex mente absolventis in solam materiam aptam cadit. Caeterum casus praesens a praecedenti illo in hoc differt, quod ad eum absolvendum, qui cum aliis peccatis affert etiam reservata, causa requiritur ab integritate confessionis excusans, ut *ibidem* (l. c.) notatur; at in casu praesenti nulla eiusmodi causa exigitur, quia nihil opus est, ut peccatum illud iam remissum clavibus iterum subiiciatur; ac propterea accusatio eius ceu quid mere confessioni impertinens accidit (*).

(*) Quid si poenitens, nondum ab eo crimine absolutus, ad confessarium complicem accedat, peccatum tamen illud non confiteatur? an sacerdos absolvens incurrit censuram? Resp. minime; quia excommunicatur confessarius complex qui a crimine complicitatis absolvit, circa quod solum ablata est ei iurisdictione. Ita s. Poenitentiaria 16. Maii. 1877.

(3) Ita S. Congregatio sapientissime cavet, ne zelus arcendi fideles a malo, qui subiinde nullis industriis, aut conatibus

400. — QUAER. 7° *An Episcopus possit absolvere ab excommunicatione lata in Confessarium, qui complicem suum absolvit, si casus sit occultus, ea concessione? Trid. cap. 6. Liceat, sess. 24.*

Resp. Sic respondet S. Lig. n. 556. *Videtur ex una parte negandum;*

pareit, limites alioqui prudentiae excedat; ex quo fortassis fiat, ut potestas, a Christo data (2. Cor. 13. 10.), potius in *destructionem*, quam in *aedificationem* cedat, dum remedii difficultas eum, quem a malo non cohibuit, in desperationis abyssum detrudit.

Et hic quidem se nobis offert quaestio multo salebrosior. Quid enim fiat, si alicubi mulier, quae misere in eiusmodi peccatum cum sacerdote lapsa fuerit, nullum alium, quocum peccatum illud sacramentaliter confiteatur, sacerdotem ibi habeat, ea vero sint personae, loci etc. adiuncta, ut ad quaerendum confessarium alio divertere non possit, nec spes affulgeat (ut contingere v. gr. in locis Missionum potest), alium sacerdotem unquam illuc adventurum? Dicemusne, mentem Pontificis Benedicti XIV., dum istas Constitutiones promulgavit, hanc fuisse, ut miserrima mulier in hisce adiunctis per totius vitae decursum carere Ecclesiae sacramentis debeat, quousque in extremis vivendi momenti a sacerdote peccati complice, prouti Benedicti XIV. Constitutio fert, tandem absolvi possit? Quinimo cum subinde ex insperato nec ullo morbo, quasi adventus sui praemisso nuncio, mors adveniat; dicemusne eandem mulierem hac etiam horrenda necessitate constringi, ut post illud peccatum iam periculum decedendi ex hac vita, ad plurimos quoque annos protracta, sine absolutione sacramentali subire debeat? Verum eequid deinde agat, ubi annuae confessionis et communionis praeceptum urget? Dices, eam perpetuo sola contritione praemissa ad sacramentum accedere posse imo et debere? Quid, ubi et populi scandalum, et mulieris sequatur infamia, si palam fiat, eam ad poenitentiae sacramentum nunquam per plu-

res annos accedere? Sugeret quis forte, in hac necessitate cum eiusmodi poenitente agi posse non secus, ac cum habente reservatum, atque adeo praetermissa culpa in quam sacerdos non habet iurisdictionem, subiici absolutioni posse reliqua peccata; hoc autem pacto etiam culpam illam indirecte remitti. At enim ubinam et quando ista culpa clavibus Ecclesiae demum subiicietur? Fatendum est itaque, gravissimas, quocumque te denique verteris, difficultates occurrere; nec facile, ut videtur, quispiam ad aliquid in re tam gravi definiendum proprio tantum innixus iudicio progrediatur.

Duo tamen sunt, quae satis perspicua videri possunt. Unum est, Benedictum XIV. dum Confessario criminis complici iurisdictionem ad absolvendum ab eodem crimine complicem abstulit, voluisse quidem gravissimi scandali occasionem remove, nequaquam autem poenitenti viam reconciliationis a Christo Domino constitutam ac fidelibus omnibus impositam pracludere; immo vero ideo confessarium criminis complicem ad huius reconciliationis ministerium inhabilem effecisse, quo aptius et certius haec alterius sacerdotis ministerio obtineretur; supposuisse id igitur, quod fere contingit (ac multo magis per eam aetatem continebat) alios non deesse sacerdotes, a quibus poenitens iuxta legem a Christo constitutam peccati sui remissionem per confessionem et sacramentalem absolutionem quaereret. Quocirca haud longissime forte a veritate ille aberraverit, qui putet, de praesenti hypothesisi, utpote prorsus extraordinaria, frustra in illis Constitutionibus definitionem requiri.

Alterum est, Ecclesiae mentem et praxim nunquam hanc extitisse, ut quandocumque iurisdictionem ad quaedam remittenda pec-

nam si Episcopus vel alius ab eo delegatus possent hunc casum, quando est occultus, absolvere, reservatio Pontificis evaderet inutilis et illusoria: casus enim hic non potest nisi occulte accidere...

Attamen probabiliter videtur posse dici, quod etiam salva facultate

cata restringit seu aufert, eorumque absolutionem certis quibusdam reservat, committere per hoc voluerit, ut posthabita Christi lege de peccatorum venia per sacramentum poenitentiae quaerenda et obtinenda, iustificationis gratiam solum per contritionem aut etiam solum per indirectam criminum remissionem fideles consequerentur. Uteumque enim haec media ad gratiam reconciliationis cum Deo atque adeo ad aeternae salutis consecutionem sufficientia videantur, ac reipsa sint; Ecclesia tamen oeconomiam a Christo praestitutam, quantum in se est, neglegi non permittit. Hinc illa Tridentini Concilii (sess. 14. cap. 7.) sententia: *In Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdotes quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis et censuris absolvere possunt.* Neque vero existimandum est, id ab Ecclesia pro mortis tantummodo articulo seu periculo cautum fuisse. Ex eiusdem nimirum Ecclesiae sensu, qui manifestissime se nobis prodit in sacris Canonibus et unanimi catholicorum scholarum sententia, quoties contingat, ut quis *ad illum, a quo alias de iure fuerat absolvendus, nequeat propter legitimum impedimentum pro absolutionis beneficio habere recursum, ab alio (C. Eos, qui 22. De Sent. Excomm. in VI.)* hic absolvi possit. Quod idem in Cap. *Ea noscitur XIII de Sent. Excomm.* et Cap. *Quamvis 58. eod. tit.* constitutum reperimus. Porro iuxta scholarum catholicarum doctrinam (Vid. sup. n. 387.) id obtinet, quando impedimentum adeundi eum, qui facultate absolventi pollet, ad *longum tempus*, quod a sex computatur mensibus, perseveret. Quid vero, quod catholicis, in schismaticorum

regione degentibus, si forte gravatos se peccatis sentiant, nec satis consultum putent paci conscientiae per contritionem, Ecclesia non interdicat, ut deficiente catholico sacerdote absolutionem sacramentalem a schismatico sacerdote requirant? Alienissimum igitur ab Ecclesiae mente et consuetudine est, iurisdictionem ad poenitentiae sacramentum administrandum necessariam ita coarctare aut ligare, ut haec coarctata seu ligata tunc etiam maneat, quando ad eos, qui illam ligatam seu coarctatam non habent, peccatori nullus per diuturnum tempus ac multo magis per totius vitae decursum aditus pateat.

Diffidendum tamen non est, inter praesentem quaestionem et generalem quaestionem de peccatis reservatis haud leve intercedere discrimen. Nam licet par videatur utriusque casus conditio, ubi in confitendi necessitate solus consideratur alterius confessarii defectus, dispar tamen est ratio incommodi, quod in praesenti ex confessione cum *tali sacerdote* peragenda timeri potest. Cui quidem difficultati illud unum responderi forte poterit, metum incommodi, quod voluntarium dici queat, quia voluntatis nostrae sit libere illud admittere vel remove, efficere nec posse nec debere, ut ea omittantur, quae necessaria videantur. Exinde ipse quoque Benedictus XIV. eiusmodi incommodum non eo usque veritus est, ut confessarium complicem ab excipienda complicitate confessione etiam, ubi necessitas urgeret, arcendum putaret. Piae matris Ecclesiae nimirum est, filiis suis in necessariis non deesse, ac propterea necessarium Sacramenti praesidium in iis adiunctis non subtrahere, ne si quis pereat, huius perditio in matris potius incuriam aut severitatem, quam in filiorum proterviam re-

Episcopis a Conc. impertita absolvendi hunc casum, quando est occultus, reservatio Pontificis non omnino redderetur inutilis et illusoria: tum quia licet ordinarie casus sit occultus, tamen aliquando potest accidere quod sit publicus; tum quia lex reservationis saltem Romae locum haberet, et in aliis locis, ubi Trident. non est receptum et ubi Episcopi nequeunt praefata facultate uti...

Ita quidem S. Alphonsus iuxta iura tunc vigentia. Nunc vero cum Constitutio Apostolicae Sedis SS. D. N. PP. Pii IX in confirmanda facultate Episcopis tributa a Tridentino Concilio exceperit censuras *speciali modo Apostolicae Sedi* reservatas, et inter has (n. 10) recenseatur excommunicationem in absolventes complicem in peccato turpi iuxta Constitutiones Benedicti XIV, patet, hanc controversiam locum amplius non habere (*).

401. — **QUAER.** 8° *An incurrat excommunicationem Sacerdos confessionem complicis audiens quidem, sed eum non absolvens?*

Resp. Negandum videtur cum S. Lig. n. 556. (4). — Ituriaga t. V.,

fundatur. Sed et aliis quoque de causis contingit, ut confessio sacramentalis vel sacerdoti ob alicuius poenitentis conditiones, vel poenitenti ob conditiones sacerdotis haud inanem alicuius incommodi timorem ingerat. Equis tamen idecirco aut sacerdotem a ministerio exhibendo, aut poenitentem a confessione peragenda absterrendum dicat, ubi sacramenti susceptio necessaria appareat? Quando scilicet sacramenti usum necessitas postulat, necessarium praesidium hinc quidem nullo modo est negandum, inde vero non negligendum. Quo praesidio si quis abutatur, culpa ruinae in illius malitiam, qui bono uti bene noluit, tota recidet.

(*) Cf. not. ad n. 386. Imo hic est casus *specialissime* R. P. reservatus, ita ut, etsi alicui fiat facultas absolvendi a casibus R. P. *specialiter* reservatis, nisi hic disserte exprimatur, censendus sit exclusus a facta facultate. Cf. *de Censuris*, ubi de Const. *Apostolicae Sedis*, cf. tamen responsum s. Officii 23. Iun. 1886. ad 2^m sub n. 386. II. quod et in hoc casu valet.

(4) Ita de hac re S. Doctor (lib. 6. n. 556.): *Quaestio fit, an incurrat hanc excommunicationem Sacerdos, qui*

complicem non absolvit, sed tantum in confessione audit. Super hoc dubio consului S. Poenitentiarium, quae 9. Jul. 1751. respondit absolute: Non vitari excommunicationem a praedicto confessario per fictionem absolutionis. Et huic sententiae ego iamdudum adhaesi; sed postea, cum percurrissem Constitutionem eiusdem Pontificis Benedicti XIV. Inter praeteritos, pluries citatam, in §. 59. oppositum satis declaratum reperi (**).

(**) Alia responsio s. Poenit. affertur, data 1. Mart. 1878.: Confessarios simultantes absolutionem complicis in peccato turpi, non effugere excommunicationem reservatam in Bulla Benedicti XIV. *Sacram. Poenit.* Porro hanc responsionem confirmavit s. C. supr. Inq. cui hoc dubium fuit propositum: « Omnes Commentatores Const. *Apost. Sede* docent, illum Confessarium excommunicationi non subiecti, qui complicem in peccato turpi absolvere fingit, sed reipsa non absolvit. Contrarium tamen declaravit s. Poenit. 1. Martii 1878. An potest orator permittere, ut in suo Seminario doceatur praefata commentatorum sententia responsioni s. Poenitentiariae opposita ». Porro Emm. PP. re-

cas. 50. — Ratio est, quia hoc sat clare patet ex Constitutione Benedicti XIV. *Inter praeteritos*, ubi sic dicitur: *Non minus Sacerdoti complici, qui vel extra mortis articulum confessionem excipit poenitentis, eumque absolvit, vel qui in articulo mortis absolvit, cum alius Sacerdos non desit..., excommunicationis poena a nobis in citatis Constitutionibus imposita fuit...* Igitur ex mente Pontificis non sufficit confessio, sed etiam absolutio requiritur.

APPENDIX II.

DE SOLLICITATIONE IN CONFessione

Lugendum sane est, et quidem nunquam satis, quod in ovili Christi inveniantur quandoque lupi rapaces! quod constituti *speculatores domus Israel* eamdem ipsi dire devastent! quod praepositi saluti animarum, easdem crudeliter in perniciem detrudant! Quis enim tantam *abominationem stantem in loco sancto* cernens horrore non corripitur? quis a dolore temperabit, et pro viribus eam de medio tollere non adnitatur? Ut tanto malo efficaciam afferrent remedia, Summi Pontifices severas leges contra tam perversos Dei ministros variis temporibus tulerunt. Hinc.

402. **Statuenda.** — I. De iure Ecclesiae communi Sacerdotes (5)

sponderunt: *negative, facto verbo cum Sanctissimo*. SS. autem D. N. has resolutiones probasse testatus est Card. Billio Episcopo postulanti 10. dec. 1883. Dicitur haec esse interpretatio Constitutionis *extensiva*: esto; sed cum probata ea a Papa dicatur, alteram interpretationem temere, puto, defendes. Ceterum eam iam ipsa Constitutio videtur continuisse, quae loquens de absolutione, quam incapax absolvere audeat dare, non nisi de ficta aliqua absolutione loqui potuit.

(5) Comprehenditur etiam sacerdos, qui iurisdictione ad valide absolvendum careat. Ita expresse Benedictus XIV. in Const. *Sacramentum Poenitentiae* §. 2.: et Praeiverat Decretum S. Inquisitionis 4. Februar. 1661. n. V. Quaestione enim facta, *An Sacerdos carens iurisdictione, si sollicitet in confessione poenitentem, sit denunciandus*, responsum est, *esse denunciandum*, et *opinionem negativam non esse probabilem*.

Non tamen comprehenditur *interpres*. S. Alphonsus (lib. 6. n. 690.) postquam dixit, *communissimam* esse sententiam contra paucos, nullam esse obligationem denunciandi interpretem; subdit tamen, denunciandum esse interpretem ob edictum S. Officii, quod praecipit, denunciandos esse omnes, qui abutuntur sacramento Poenitentiae ad fines inhonestos, et *ad sollicitandos poenitentes*. Verum quae sit S. Officii sententia patet ex VI. inter Decreta 4. Febr. 1661., quae S. Doctori incomperta extiterunt. Sic enim hoc decretum: *An interpres si sollicitet in confessione poenitentem, sit denunciandus, censuerunt, opinionem negativam non carere probabilitate*. Et quidem, ut advertit Giraldi (*Expos. Iur. Pontif.* p. 1. lib. 5. tit. 7. pag. 637.), *probabilitas hic intelligitur non utcumque et levis, sed qua tuto in praxi quis se gerere possit ac debeat*. Edictum vero a S. Alphonso (lib. 6. n. 680.)